

Karcinóm prostaty

***MUDr. Martina Jandzíková
Praktický lekár pre dospelých
Žilina, Košická 2, 010 01***

Prevalencia

V štátoch EU je ročne diagnostikovaných 85 000 nových prípadov karcinómu prostaty (KP)

*U mužov je KP v 11% príčinou úmrtia na všetky karcinómy
Je na 4. mieste v onkologických ochoreniach mužov*

*SR prezentuje dlhodobé údaje o nižšom výskyte KP v porovnaní so štátmi EU (**nedostatočný skrining !!!**)*

USA: KP je na 2. mieste všetkých onkologických úmrtí u mužov za rok

Postihuje strednú a vyššiu vekovú kategóriu mužov

Karcinóm prostaty

*Muži so symptómami dolných močových ciest **nemajú väčšie riziko** vzniku karcinómu prostaty*

Karcinóm prostaty buď je, alebo nie je.

Nemá nič spoločné s benígnou hyperpláziou prostaty

Benígna hyperplázia prostaty nevylučuje prítomnosť karcinómu prostaty

Až 50% všetkých klinicky lokalizovaných nádorov, je už v skutočnosti lokálne pokročilým nádorom

Etiológia

KP je z 80% dependentný na androgénoch

Hormón Testosterón nie je tumorigénny. Ale potencuje rast karcinómu prostaty

***Hereditárne vplyvy:** výskyt u pokrvných príbuzných - zvyšuje riziko výskytu až 11x*

***Exogénne faktory:** vysoký obsah živočíšnych tukov v potrave, fajčenie,
nízky príjem flavonoidov a vitamínu E , D.*

Kastračná príhoda pacienta v detstve/ orchiektómia/ : prítomnosť karcinómu prostaty môžeme s istotou vylúčiť

Diagnostika

Anamnéza:

RA: pozitívna rodinná anamnéza je alarmujúcim signálom u každého muža.

Odoslať na odborné vyšetrenie k urológovi po dovŕšení 40 rokov .

OA: neistý vplyv fajčenia,
nie sú potvrdené ani signifikácie so stravovacími návykmi

Subjektívne ťažkosti

prvým príznakom mikrokarcinómu prostaty u inak zdravého muža býva erektilná dysfunkcia

Dyzurické ťažkosti

I-PSS – international prostatic symptom score : 7 otázok,
každá hodnotená od 0-5 bodov

symptómy mierne / skóre 0-7/

symptómy stredne závažné /8-19/

u neodhaleného, pokročilého štádia KP – bolesti kĺbov, stavcov, kostí,
patologické kostné fraktúry

Objektívne vyšetrenie

Digitálne rektálne vyšetrenie DRV:

Výsledok je závislý na

- 1.skúsenostiach vyšetrujúceho*
- 2.polohy pacienta / pacient je pri vyšetrení ohnutý cez okraj vyšetrovacieho lôžka, nie v polohe na boku! /*
- 3. relaxácie pacienta počas vyšetrenia*

Výťažnosť DRV na KP je len 15-40%

Nález malej, hladkej a mäkkej prostaty nevylučuje KP :

DRV nemá vylučovaciu hodnotu KP !!!!!

Falošne pozitívne palpačné nálezy: adenóm prostaty, BHP, chronický zápal

Laboratórne vyšetrenie

Vyšetrenie moča - Hematúria

Moč chemicky

Močový sediment

Kultivačné vyšetrenie moča

Vyšetrenie krvi:

Sérový kreatinín – zvýšené hodnoty pri obštrukčnej uropatii - benígnej, malígnej etiológii, v dif. dg. Diabetes mellitus, Arteriálna hypertenzia

***Prostatický sérový antigén PSA:** produkovaný výhradne epiteliálnymi bunkami prostaty*

PSA skringing – vekovo podmienené hladiny

PSA skrining

Referenčné hodnoty PSA medzi 0 až 4ng/ml v sére

Výťažnosť KP u hodnôt PSA nad 10ng/ml je 55-80%

U mladších mužov vo veku 55 – 66 rokov, už hodnoty PSA v rozpätí 3-4 ng/ml mali výťažnosť KP 13,2%

Hodnota 4ng/ml je indikáciou k punkčnej biopsii prostaty pod USG kontrolou

Optimum, kedy začať vyšetrovať PSA ???:

vek 40 rokov hodnoty nad 1.0 ng/l – dispenzár urologa sledujeme dynamiku PSA

Cena jedného vyšetrenia PSA : 9,95 Eur do 11,95 Eur

TSH : 8,30 Eur

Kompetencie praktického lekára pre dospelých

Kompetencie praktického lekára pre dospelých v skríningu karcinómu prostaty sú rovnaké ako pred 20 rokmi !!!

Chýbanie celoplošného skríningu PSA

Skríningový test PSA po 39. roku života každého muža do dosiahnutia 71. roku života v rámci preventívnej prehliadky

Výhoda : Odbery krvi na PSA : dostupnosť na všetkých ambulanciách praktického lekára

Podľa štatistických údajov zdravotných poisťovní /Dôvera a Spoločná ZP/ za rok 2007 ,sa urologickej preventívnej prehliadke podrobilo až / len ! / 7% mužov

Aká je skutočnosť???

Vyšetrenie PSA u muža, je možné len u lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore urológia.

Jeden krát za 3 roky, a to u mužov nad 50 rokov.

***Ďakujem za
pozornosť***